

Kind en succes, jeugd kan veel beter

Ik wil graag reageren op het artikel van zaterdag 6 april over dat de jeugd veel beter kan presteren dan thans het geval is. Als personal development consultant en oprichter van het RBC Huiswerkinstituut in Leeuwarden houd ik mij dagelijks, al 20 jaar lang, bezig met het (verder) ontwikkelen van kinderen en (jong-) volwassenen. De wetenschap wordt hier grotendeels gestaafd door de dagelijkse praktijk. Ik ben het eens met Jelle Jolles (hoogleraar neuropsychologie) en Paul van Geert (hoogleraar onderwijspsychologie) dat de ouders een belangrijke factor zijn voor persoonlijke kenmerken als doorzettingsvermogen en zelfvertrouwen. Hoeveel ouders heb ik inmiddels niet te woord gestaan die het letterlijk ‘niet meer zagen zitten met hun kind’ en daar ook heel duidelijk over waren in de richting van hun kind. Teveel negatief geladen communicatie, nooit een eens complimentje. Geen wonder dat je als kind faalangstig wordt of je recalcitrant gaat gedragen.

Wat ik wel ter discussie wil brengen is het opleidingsniveau van de ouders. Kinderen uit een lage inkomensgroep zouden vaker in VMBO-basis en –kader terechtkomen. Deels waar op basis van cijfers wellicht, maar we hebben ook kinderen gehad uit gezinnen met hoogopgeleide ouders die op het VMBO terecht kwamen en kinderen uit gezinnen met laagopgeleide ouders die op het VWO of Gymnasium zaten. Sterker nog, soms zat het ene kind op het Gymnasium en het andere kind uit hetzelfde gezin op het VMBO-kader. Is er dan nog winst te behalen bij de ontwikkeling van kinderen?. Zeker wel. Een oud gezegde “alles wat je aandacht geeft gaat groeien” gaat zeker op.

Wij hebben kinderen zien binnenkomen bij ons die zowel door de ouders als door school volledig waren ‘opgegeven’. En juist dan gaat het om het bouwen aan het zelfvertrouwen van het kind, goede en geduldige begeleiding geven. Het kind (alsnog) in een stimulerende omgeving brengen waar het zich kan optrekken aan

die directe omgeving en waar het gewaardeerd wordt zoals het is. En natuurlijk moet er hard worden gewerkt. Veelal verwachten we van kinderen dat ze meteen al hard gaan werken. Sommigen hebben thuis wel een voorbeeld gehad van hardwerkende ouders (ondernemers- en agrarische gezinnen) maar dat is hard

werken op een andere manier. Niettemin leert het hen wel verantwoordelijkheidsgevoel en ze krijgen een groter zelfvertrouwen. Hard werken in de context van studeren heeft veel meer te maken met bereidheid zich in te spannen, goede resultaten willen behalen, niet bij de pakken gaan neerzitten bij een stevige onvoldoende. En daar is structuur voor nodig.

Wij bieden die structuur aan kinderen. Na school naar de begeleiding komen, inplannen, aan het leren, niet eerder stoppen dan wanneer je klaar bent, laten controleren of je alles goed gedaan hebt en gemaakt hebt en dan pas naar huis. En dat repeteren, elke dag weer. En dan merken wij dat die structuur beklijft. Er ontstaat dan een positieve ontwikkelingsspiraal naar boven. De resultaten worden beter, de kinderen kunnen (weer) meekomen in de klas, zitten weer lekker in hun vel en het zelfvertrouwen gaat met sprongen vooruit.

Het is juist die vaste structuur die veelal ontbreekt in het dagelijkse leven van de jongere. Beide ouders werken en zijn niet thuis als het kind uit school komt. Alleen zeer zelfstandige kinderen pakken dan een eigen structuur op, maar de meesten niet. Thuis is er ook veel te veel afleiding. Als het even niet lukt met het huiswerk maken dan is er altijd nog de telefoon, de computer, de televisie etc die voor de nodige afleiding zorgen. Ik ben het eens met van Geert dat er verschil zit tussen jongens en meiden. Ons is ook gebleken in al die jaren begeleiding geven, dat die structuur bij meisjes eerder beklijft dan bij jongens.

Om kinderen verder te ontwikkelen kijk ik niet als eerste naar wat een leerling kan, maar naar wat een leerling wil. Zien wij mogelijkheden om de wilskracht bij kinderen te ontwikkelen? Wilskracht is een spier die je kunt trainen. Wilskracht helpt leerlingen hun huiswerk op de to-do lijst te zetten, ook als zorgen of afleidingen dreigen hen daarvan te weerhouden. Het bekende oorzaak-gevolg verhaal. 'Ik zal' of 'ik zal niet'. Het zijn weliswaar twee kanten van zelfbeheersing maar maken samen nog geen wilskracht. Wilskracht is 'ik wil'.

Baba Shiv, hoogleraar marketing aan de Stanford Graduate School of Business heeft aangetoond dat mensen die hun aandacht er niet bij hebben eerder aan verleidingen toegeven. Ook leerlingen geven toe aan verleidingen als tv kijken etc. als hun aandacht er niet bij is waardoor ze dus niet aan leren toekomen. Kun je daar iets aan doen? Volgens mij wel. Bloot staan aan de verleiding niet te willen leren kun je vergelijken met een vecht-of-vlucht reactie. Plaats daar een stop-en-denk-na reactie tegenover. Deze reactie roepen wij o.a. op bij onze leerlingen met het bieden van vaste structuren en veel, veel persoonlijke aandacht. Voeg daar het geven van vele positieve impulsen aan toe, vooral de positieve feedback en de beloning, als het doel is bereikt. Maakt niet uit of het een groot doel was of juist een heel klein resultaat is wat er is bereikt. Herhaal dat consequent en het kind gaat gegarandeerd beter presteren.

Rutger Boelsma
personal development consultant
Oprichter RBC Huiswerkinstituut
www.rutgerboelsma.nl